סז א מיי' פ"ג מהל' נדרים הל' יט ועי"ש בכ"מ:

סח ב מיי' פ"ג מהל' נדרים הל' יא סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי' ריג סעי' ג:

סט ג מיי' שם הל' [ו-ט] וסמג שם טוש"ע יו"ד סי' רטו סעי' ג:

ע ד מיי' שם הל' [ח] ופ"ה מהל' שבועות הל' טו סמג שם טוש"ע יו"ד סי' רלט סעי' ד:

עא ה מיי' פ"ג מהל' שבועות הל' ג ופ"ה הל' כ ופ"ג מהל' נדרים הל"ל טוש"ע שם סעי' ג:

עב ו ז מיי' פ"ג מהל' נדרים הל' [י] יא סמג שם טוש"ע יו"ד סי' ריג סעי' ג:

א ח מיי' פ"ל מהל' נדרים הל' כ סמג שם:

ב ט מיי' שם הלכה ח סמג שם טוש"ע שם סי' רה סעי' ג:

ג י מיי' שם הל"ט:

ד כ מיי' שם הל' ל ופ"ג שם הל' יג סמג שם טוש"ע שם סי' רה סעי' ג:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה באומר יאסר. פי' וכו' ודבוותה בהש"ס. ע' נקמן קף טו ע"ג בהר"ן עג ע"ג תד"ה אמר רבה וביבמות קף כה ע"ג תד"ה נאומר:

מוסף רש"י

שהנדרים חלין על המצוה כברשות. קונם שלא אעשה, נולד שאני נוטל מצוה ונדרים (טו:) מפרש טעמא (שבועות כה.). **ושאין בו ממש.** שאין בהן ממש, כגון שיניח שאין בהן הנייה, ומשמע שאין בהן הנייה, כגון שאזכוק לכור ליס (שם) נדר אינו חל על המיטה כגון קונם שאני יושן, לקונם לשון הקדש הוא (שם). **יאסר פי לדיבורי.** שאוסר את פיו על תפילו (ראמ"ה בשמו).

הדרן עלך כל כנויי

שלא יקל ראשו לכך. אבל נעגל גבי שאוכל לך כשאר חזיר לא יאמר שאוכל לך, דמה לנו שם יאסור עצמו לגמרי שלא יאכל אבל תפילו (ראמ"ה בשמו).

לא קשיא הא דאמר הא קרבן והא דאמר הקרבן. כלומר כאי תמר הקרבן האי להוי קרבן קאמר: **מתני' האומר הריני פי מדבר עמך וכו'.** בגמרא מפרש לה: **גמ' שהנדרים חלים על דבר מלוה.** בפ"ג (לקמן דף טו:) מוכחינן לה מקרא: **שהשבועות חלות על דבר שיש בו ממש.** משום דמיתסר בהנאה הוא הילכך אי לית ביה ממש לא חיילא שבועה עליה: **גמ' האומר לחבירו קונם פי מדבר עמך ידי עושה עמך רגלי מהלכת עמך אסור:** ורמינהו חומר בשבועות מבנדרי' ובנדרים מבשבועו' חומר בנדרים שהנדרים חלין על המצוה כברשות מה שאין כן בשבועות וחומר בשבועות שהשבועות חלות על דבר שיש בו ממש ושאין בו ממש **מה שאין כן בנדרים. גמ'** טעמא דאמר חולין שאוכל לך הא אמר לחולין שאוכל לך משמע לא לחולין ליהוי אלא קרבן מני מתניתין אי רבי מאיר הא לית ליה מכלל לאו **לא קשיא.** מתניתין לעסר לאמר הקרבן להיינו כקרבן שאוכל לך כי מאיר היא דלא שאני ליה בין אמר הקרבן לכקרבן וברייתא דאמר הא קרבן דמשמע מיי: **לא קרבן לא אוכל לך.** אבל שאוכל לך הוי קרבן להכי אוסר רבי מאיר. ואית דאמרי הכי משמע לקרבן כאביב קרבן לא אוכל לך יהא אסר עלי כקרבן: ומקשינן **והא ליה לרבי מאיר וכו': מתני' קונם פי מדבר עמך.** מה שאני מדבר עמך אסור עלי כקרבן או שאמר קונם ידי עושה עמך או קונם רגלי מהלכת עמך אסור לדבר עמו ולהלך עמו ולעשות עמו מלאכה: **גמ' חלין על המלוה כנדשום.** שאם אמר קונם שאני עושה סוכה או קונם שאני מניח תפילין אל עליו הגדל ואם עשה קס ליה בגל יחל: **מה שאין כן בשבועה.** שאין נשבעין לבטל את המלות דמושבע ועומד מהר סיני הוא לקיימן ולהכי לא חלה שבועה עליה לשאין שבועה חלה על שבועה: **מה שאין כן בנדרים.** לשון חלין על דבר שאין בו ממש כגון דיבור שאין בו ממש ואמאי קתני לסור: **נאומר יאסר פי לדיבורי.** כלומר פי יאסר לאותו דיבור שאני מדבר עמך והפה שנאסר ים בו ממש ודאי וידיס למעשה ידיהם שאיני עושה עמך ורגלי להילוך שלא אהלך עמך: **דיקא נמי.** מתני' (ג) לאסר דפי קאמר דקתני קונם פי מדבר עמך ולא קתני שאני מדבר עמך שמע מינה לישאר פי קאמר והייגו דבר שיש בו ממש:

הדרן עלך כל כנויי

ואלו מותרין. לגמ' מסיבי נדר: **נאומר חולין שאני לוכל לך או כעבודה כוכבים כו': לחנם להרן וכמרומו מוסר.** לאכול עמו. לכל הני לאו דבר הנדור הן שלא דבר האסור לממילא מיתסרי בלא נדר ואין נודרים בדבר האסור: **גמ' אי רבי מאיר והא ליה מכלל לאו אסה שומע הן.** דאמר לאחולין לא מחייב ליה כלום אלמא לאו כלום הוא ואפילו הכי אסר עליו: **אלא** ר' יהודה היינו רישא. בפרקין לעיל דתנן לאחולין שאוכל לך אסור:

הא דאמר הא קרבן. בשמי תיבות זו אמרינן בחי קרבן קאמר והכי משמע הא הוה בקרבן אי נשבע הא נמי דאמר בקרבן אמי אמר קרבן קאמר קרבן לקרבן אוכל לך אוכל לא אוכל לך לקרבן אוכל לא אוכל לך רבי מאיר אוסר והא ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן אמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך: **מתני'** האומר לחבירו קונם פי מדבר עמך ידי עושה עמך רגלי מהלכת עמך אסור לדבר עמו ולהלך עמו ולעשות עמו מלאכה: **גמ' חלין על המלוה כנדשום.** שאם אמר קונם שאני עושה סוכה או קונם שאני מניח תפילין אל עליו הגדל ואם עשה קס ליה בגל יחל: **מה שאין כן בשבועה.** שאין נשבעין לבטל את המלות דמושבע ועומד מהר סיני הוא לקיימן ולהכי לא חלה שבועה עליה לשאין שבועה חלה על שבועה: **מה שאין כן בנדרים.** לשון חלין על דבר שאין בו ממש כגון דיבור שאין בו ממש ואמאי קתני לסור: **נאומר יאסר פי לדיבורי.** כלומר פי יאסר לאותו דיבור שאני מדבר עמך והפה שנאסר ים בו ממש ודאי וידיס למעשה ידיהם שאיני עושה עמך ורגלי להילוך שלא אהלך עמך: **דיקא נמי.** מתני' (ג) לאסר דפי קאמר דקתני קונם פי מדבר עמך ולא קתני שאני מדבר עמך שמע מינה לישאר פי קאמר והייגו דבר שיש בו ממש:

הדרן עלך כל כנויי

ואלו מותרין. לגמ' מסיבי נדר: **נאומר חולין שאני לוכל לך או כעבודה כוכבים כו': לחנם להרן וכמרומו מוסר.** לאכול עמו. לכל הני לאו דבר הנדור הן שלא דבר האסור לממילא מיתסרי בלא נדר ואין נודרים בדבר האסור: **גמ' אי רבי מאיר והא ליה מכלל לאו אסה שומע הן.** דאמר לאחולין לא מחייב ליה כלום אלמא לאו כלום הוא ואפילו הכי אסר עליו: **אלא** ר' יהודה היינו רישא. בפרקין לעיל דתנן לאחולין שאוכל לך אסור:

הגהות הב"ח

(ג) מתני' ס"ג בטריפות כמקום כרמשמו: (ד) רש"י ד"ה לא קשיא וכו' ורבי מאיר היא וכו' מי הס"ד ומ"ש מ"ה קתני לקרבן כו' לא מתני' דיקא נמי מתניתין דיאסר פי קאמר:

פירוש הרא"ש

שהנדרים חלין על דבר מצוה כדבר הרשות. פירוש לעבור על דבר מלוה מה שאין כן בשבועות ולקמן בפ' שני מיפרש שפיר: **משא"כ בנדרים.** שהעובר מולה מיסור בחפץ ודבר שאין בו ממש אין יכול לאסרו עליו ויכול ליתן דבר שאין בו ממש הוא: **באומר יאסר פי** לדבורי בו'. ויש מהמשת בחיבריס לאמרן עליו:

הדרן עלך כל כנויי

ואלו מותרין חולין שאוכל לך. מילתא דפשיטא היא ובגמ' מפרש למאי קאתי: **לא קשיא** (ב) דלאסר דפי קאמר לה: בעובדת כוכבים. היו נוקנין בהכחמה ממיס כנגד הלב ומוליאין הלב ומקריבין אותו לעבודת כוכבים ומקטירו עבודת כוכבים לאוכלה: בחלת אהרן. שהיה רשאין לאכלה ולא הוי דבר הנדור כלפרישית [נעיל בפ"ק: הרי את עלי באימא. לאו דבר הנדור הוא ואעפ"כ הממירו מהמיס עליו שנאמר: **אי רבי מאיר הא ליה מכלל לאו בו'.** היכא דאמר לאחולין בפחות ולא אמר לא אחולין: **ואלא** ר' יהודה היינו רישא. בפרקין לעיל דתנן לאחולין שאוכל לך אסור:

תנא חולין לא אמרינן אלא בדבר שיש בו ממש. כלומר דכי אמר לאחולין שאוכל לך לא אמר אלא בדבר שיש בו ממש דאי לא אמר לאחולין שאוכל לך לא אמר כלום ואפילו הכי אסר עליו: **מתניתין דלא כר' מאיר.** דאמר לאחולין לא מחייב ליה כלום ואפילו הכי אסר עליו: **ורבי מאיר היכי מתיר.** והא אמר לאחולין לא מחייב ליה כלום: **אמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך.** כלומר אף על גב דלא אמר לאחולין שאוכל לך הילכך אין לפרשו בלשון שבועה היכא דלא"ל בפיה אחת. קתני לקרבן **לא אוכל לך רבי מאיר אוסר והא ליה לר"מ מכלל ובו'.** לפשוט משום מכלל ובו' משמע לן קרבן מה שלא אוכל לך יהא קרבן ומשני נאמר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך כלומר הרי מפרש ליה ופר"מ דמיירי לאמר לקרבן בפחות בין לפי דברי המקשה בין לפי דברי המתרץ שלא שהמקשה היה סבור דפר' לקרבן בפחות כמו לן ולהי דמפרש' ליה לקרבן יהא ור"י מפרש לשי שיועיל מיירי לאמר לקרבן בחנוך מיהו לפר"ת ניחא טפי דע"כ למאי דס"ד מעיקרא הוי לקרבן בפחות מדהוה טעי המקשה לומר טעמא לישועיל משום מכלל ומשמעת ה"ה לדברי המתרץ ג"כ גם לפר"י יש לישב דזהו הס תלוקין המקשה והמתרץ דלמאי דמקשה לאמר לקרבן בחנוך וג"כ לפר"ת לאמר לשועיל לאמר לקרבן בפחות לקרבן יהא לפיכך היה טועה לומר טעמא משום מכלל לאו כו' ולאי דרבי מאיר מיירי בחיבריס כ"ע מטעם כיון דלאמר לקרבן בפחות לקרבן יהא לפיכך היה טועה לומר טעמא משום מכלל לאו כו' ולאי דרבי מאיר מיירי בחיבריס כ"ע מטעם כיון דלאמר לקרבן בפחות לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך